

Træpolitik, -mål og praksis

Retningslinier for etablering af træer og plantninger i urbane miljøer:

- i forbindelse med nyetablering skal der tages hensyn til de fysiske forhold det pågældende sted. Ses der ikke at være den fornødne plads til at opbygge optimale plantehuller bør det overvejes, om der kan etableres træer på tilstødende arealer, hvor træernes overlevelse er bedre sikret samtidig med at formålet med etableringen ikke ændres væsentligt.
- træerne skal gives de bedst mulige vækstbetingelser således at træernes trivsel og overlevelse sikres, - opbygning af plantehuller bør derfor ske efter fagligt korrekte metoder.
- pleje af planlagte nyplantninger (vanding, gødskning, friholdelse for ukrudt) skal ske i tilstrækkelig grad.

Valg af træart/plantninger i urbane miljøer:

- der skal som udgangspunkt vælges en træ-art, der i sit formsprog opfylder de krav og ønsker, der stilles til det pågældende sted.
- der skal som udgangspunkt vælges en træ-art, der er hjemmehørende, og om muligt egnskarakteristisk for at sikre størst mulig overlevelse og fordi de hjemmehørende træer og buske har en stor betydning for vores fugle og insekter.
- der skal foretages et alsidigt valg af træ-arter således at eventuelle sygdomme begrænses og efterfølgende fældning af større træ-partier undgås. Alsidighed vil samtidig fremme biodiversiteten. Dog skal der være plads og rum for både de gode erfaringer vi allerede har gjort os samt plads til at prøve nye muligheder.
- der skal tænkes i arter, der er mere eller mindre salt-tålende, ved etablering på typisk udsatte steder langs veje og stier, hvor der vinter-saltes.
- der skal være plads til at eksperimentere og afprøve forskellige udtryk, arter, mængder osv. Dels med det formål at finde den rette løsning til det rette sted og dels fordi man ved at eksperimentere får mulighed for at opdage utraditionelle og anderledes løsninger, der også kan have stor værdi.

Anbefaling af gade- og vejtræer i urbane miljøer:

Skov & Landskab er et nationalt center for forskning, uddannelse og rådgivning inden for skov og skovprodukter, landskabsarkitektur og landskabsforvaltning, byplanlægning og bydesign. I centret har man i samarbejde med planteskoler, landskabsarkitekter, anlægsgartnere og forskningen nedsat et såkaldt Sortimentsudvalg, der har anbefalet 18 arter og sorter af træer til gade- og vejformål. Træerne er udvalgt til at dække de væsentligste landskabsarkitektoniske anvendelser fra by til land, men også ud fra parametre som salt -og klimatolerance, egnethed ifht. beskæring mv.

De 18 anbefalede arter og sorter til gade- og vejformål er som følger:

Acer platanoides "Farlakes Green"	Sort af spidsløn
Acer platanoides "Olmsted"	Sort af spidsløn
Acer pseudoplatanus	Ær
Carpinus betulus	Avnbøg
Fraxinus pensylvanica "Zundert"	Sort af ask
Platanus x acerifolia	Platan

Populus x canescens "De Moffart"	Sort af gråpoppel
Prunus avium "Plena"	Fyldtblomsteret fuglekirsebær
Quercus cerris	Frynseeg
Quercus petraea	Vintereg
Quercus robur	Stilkeg
Robinia pseudoacacia "Nyirsegi"	Sort af robinie
Salix alba "Saba"	Sort af hvidpil
Sorbus latifolia "Atro"	Sort af bredbladet løn
Tilia x europaea "Pallida"	Kejserlind
Tilia x cordata "Greenspire"	Sort af småbladet lind
Tilia x platyphyllos "Rubra"	Sort af småbladet lind
Tilia x platyphyllos "Ørebro"	Sort af småbladet lind

Ved etablering af træer og planlagte plantninger i andre sammenhænge end i gade- og vejmiljøer, eksempelvis parker og deslige, kan der med fordel etableres andre vækster, hvor salttolerance, størrelse mv. ikke er en afgørende faktor for valg af art/sort. Nedenstående planteliste giver forslag til hjemmehørende arter, der med fordel kan etableres:

Hjemmehørende træer og buske: Nr. 1-39

Ikke-hjemmehørende arter: Nr. 40-46. Disse planter kan med fordel etableres sammen med de hjemmehørende arter.

Nr.	Dansk artsnavn	Latinsk navn	Vækstform, Træ / Busk
1	Ask	Fraxinus excelsior	T
2	Asp, Bævre-	Populus tremula	T (B)
3	Avnbøg	Carpinus Betulus	T
4	Benved	Euonymus europaeus	B
5	Birk, Dun-	Betula pubescens	T
6	Birk, Vorte-	Betula pendula	T
7	Bøg	Fagus sylvatica	T
8	Eg, Stilk-	Quercus robur	T
9	Eg, Vinter-	Quercus petraea	T
10	El, Rød-	Alnus glutinosa	T
11	Elm, storbladet	Ulmus glabra	T
12	Ene	Juniperus communis	T
13	Fyr, -Skov	Pinus sylvestris	T
14	Gedebled, dunet	Lonicera xylosteum	B
15	Hassel	Corylus avellana	B
16	Havtorn	Hippophaë rhamnoides	B
17	Hvidtjørn,	Crataegus laevigata	B (T)

	alm.		
18	Hvidtjørn, engriflet	Crataegus monogyna	B (T)
19	Hyld, alm.	Sambucus Nigra	B
20	Hæg, alm.	Prunus padus	B (T)
21	Kirsebær, Fugle	Prunus avium	T
22	Kornel, rød	Cornus sanguinea	B
23	Kvalkved	Viburnum opulus	B
24	Lind, småbladet	Tilia cordata	T
25	Løn, Spids	Acer platanoides	T
26	Navr	Acer campestre	T (B)
27	Pil, femhannet	Salix pentandra	B
28	Pil, Grå	Salix cinerea	B
29	Pil, Selje	Salixcaprea	T (B)
30	Pil, krybende	Salix repens	B
31	Rose, blågrøn	Rosa dumalis	B
32	Rose, hunde	Rosa canina	B
33	Rose, Æble	Rosa rubiginosa	B
34	Røn, alm	Sorbus aucuparia	T
35	Røn, Selje	Sorbus intermedia	T
36	Slåen	Prunus spinosa	B
37	Tørst	Rhamnus frangula	B
38	Vrietorn	Rhamnus catharticus	B
39	Æble, vild	Malus sylvestris	T (B)
40	Mirabel	Prunus cerasifera	T (B)
41	Pil, hvid	Salix alba	T
42	Pil, Dug	Salix daphnoides	T (B)
43	Pil, Bånd	Salix viminalis	T (B)
44	Syren	Syringa vulgaris	B
45	Æble, sargents	Malus sargentii	T (B)
46	Ær	Acer pseudoplatanus	T

Retningslinier for beskæring eller fældning af træer i urbane miljøer (også ved borger-henvendelser)

I forbindelse med overvejelser og ønsker om fældning eller beskæring af træer, - det være sig både fritstående træer, vejtræer og plantninger, skal der i hvert enkelt tilfælde ske en faglig vurdering i Team Vej i samråd med de driftansvarlige. Undtaget herfra er de træer og plantninger, der er en del af den normale drift. Tiltagene skal vurderes på baggrund af følgende:

- en fysisk besigtigelse af træet, -herunder en vurdering af træets art, alder, sundhed, æstetik, funktion, sammenhæng med omgivelserne samt placering i forhold til skel.
- et årshjul, der sikrer, at et eventuelt træ ikke fældes mens det er vært for overvintrende

- flagremus eller andre beskyttede arter.
- en vurdering af væsentlige gener eller farer ifht. det offentlige rum eller for den pågældende grundejers ejendom og sikkerhed.
- en afklaring af, om træet står i fredsskov og dermed er omfattet af skovloven (af 1989/97).
- om træet er erklæret bevaringsværdigt i en lokalplan/byplanvedtægt.
- om træet er fredet – tinglyst på ejendommen.
- om en eventuel beskæring eller fældning kan indgå i den normale drift af området.
- i afgørelsen indgår også Hegnslovens bestemmelser.
- det skal i samme moment overvejes, om der skal genplantes eller der skal foretages andre tiltag.

En anmodning om fældning eller beskæring af sunde træer (fritstående, grupper mv.) på offentlige arealer vil som udgangspunkt ikke blive imødekommet hvis årsagen alene er:

- manglende udsigt (så længe udsigtsmuligheden ikke er tinglyst eller på anden måde "sikret")
- skyggegener. Dog skal der tages stilling til, om det pågældende træs skygge på nabo-grunden overstiger den naboretlige tålegrænse, som vurderes fra sag til sag. Retspraksis er, at skyggeforholdene skal være af meget væsentlig omfang, før den naboretlige tålegrænse overskrides.
- nedfaldne blade, kviste, frø og frugter på hustage, belægninger eller i haver, -det må erkendes, at især træernes blade kan give anledning til problemer for naboer, men de samlede gevinster i form af en grøn by overstiger de gener, træerne i enkelte tilfælde kan give.
- træernes afsondring af saft eller harpiks
- private antenne- og parabolforhold
- manglende indsigt til reklamer

Anmodning om beskæring eller fældning kan imødekommes, hvis kommunen vurderer, at der er risiko for mennesker eller væsentlige materielle værdier, såsom:

- risikotræer, der på grund af alder, svamp, råd og/eller ustabil grenbygning er i fare for at vælte eller knække.
- skader på murværk, der beviseligt er forårsaget af træet
- ødelagte belægninger forårsaget af rødder, der ikke kan oprettes og udbedres ved at omlægge belægningen

Der foretages så vidt muligt genplantning på baggrund af konkret skøn, hvis det er hensigtsmæssigt det pågældende sted.

I hver tilfælde skal den fremsendte anmodning gennemgå en faglig vurdering af Team Vej eller Team Natur.

Hvad kan/må grundejeren selv gøre?

I Hegnsloven nævnes bl.a. at grene, der fra træer på nabogrunden rækker ind over skel, må kappes i en højde der sikrer den frie færdsel på egen grund, altså til en højde af 2½-3 m.

Gribskov Kommune accepterer ikke hærværk og selvtægt på kommunens træer og plantninger. Såfremt hærværk konstateres og gerningsmanden er kendt, kan pågældende blive afkrævet erstatning. Hvis gerningsmanden ikke er kendt anmeldes hærværket til politiet.

I de bymæssige, urbane sammenhænge vil erstatning blive beregnet ud fra VAT 03, norm

for "Værdisætning af træer i byrum, have, park og landskab" fra 2003, udarbejdet af Forskningscenteret for Skov og Landskab eller tilsvarende. VAT 03 er en norm til værdisætning af træer, hvor bl.a. træets herlighedsværdi, voksested, alder og sundhedstilstand indgår. Målet er at skabe et grundlag for ensartet værdisætning og retspraksis for værdisætning af træer samt at minimere det subjektive indhold i vurderingen.

Normen vil ikke blive anvendt i Landzone.

Værdisætningsmetoden kan også anvendes i tilfælde, hvor Gribskov Kommune har forvoldt skade på privates træer eller lignende.

Forebyggelse af problemer

- i nogle tilfælde vil det være vigtigt at være i dialog med borgerne ved plantning i bymiljøerne således at mennesker og træer trives sammen.
- i driften af kommunens grønne områder og vejarealer, vurderes træernes sundhedstilstand løbende, så problemer i forhold til både det offentlige rum og til naboer så vidt muligt undgås.
- der foretages så vidt muligt genplantning på baggrund af et konkret skøn, hvis det er hensigtsmæssigt det pågældende sted.
- for træer på private arealer hvor disse er beskyttet i en lokalplan vil ovennævnte retningslinjer også blive anvendt

Med disse retningslinjer for etablering, beskæring og fældning af træer vil Gribskov kommune styrke og understrege sin grønne profil også i de bymæssige, urbane miljøer.